

Βιτσέντζος Κορνάρος: Ερωτόκριτος (αποσπάσματα)

Του κύκλου τα γυρίσματα που ανεβοκατεβαίνουν,
και του τροχού που ώρες ψηλά κι ώρες στα βάθη πηαίνουν
και του καιρού τα αλλάματα, που αναπαημό δεν έχου,
μα στο καλό κι εις το κακό περιπατούν και τρέχου,
και των αρμάτων οι ταραχές, έχθρητες και τα βάρη,
του έρωτα η εμπόρεση και τση φιλιάς η χάρη,
αυτάνα μ' εκινήσασι τη σήμερον ημέρα
ν' αναθιβάλω και να πω τά κάμαν και τά φέρα
σ' μιάν κόρη κι έναν άγουρο, που μπερδευτήκα ομάδι
σε μια φιλιάν αμάλαγη, με δίχως ασκημάδι.

...

Και τ' όνομά τση το γλυκύ το λέγαν Αρετούσα,
οι ομορφιές τση ήσαν πολλές, τα κάλλη τση ήσα πλούσα.
Χαριτωμένο θηλυκό την ήκαμεν η φύση,
κι ίσα τζη δεν ευρίσκετο σ' Ανατολή και Δύση.

...

Και τ' όνομα του νιούτσικου Ρωτόκριτο το λέγα,
ήτονε τσ' αρετής πηγή και τσ' αρχοντιάς η φλέγα,
κι όλες τσι χάρες π' Ουρανοί και τ' Άστρο ηγεννήσα,
μ' όλες τον εμοιράνασι, μ' όλες τον εστολίσα.

...

Κι όντεν η νύκτα η δροσερή κάθ' άνθρωπο αναπεύγει,
και κάθε ζο να κοιμηθεί τόπο να βρει γυρεύγει,
ήπαιρνε το λαγούτον του, κι εσιγανοπορπάτει,
κι εκτύπαν το γλυκιά - γλυκιά ανάδια στο παλάτι.

Ρήγας μέγας ὀρίζε τὴν ἄξα χώρα ἐκείνη
μ' ἄλλες πολλές, κ' εἰς ἀντρεῖες ἐξακουστός ἐγίνη·

ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ

Ἡράκλη τὸν ἐλέγασι, ξεχωριστὸ ἀπὸ τσ' ἄλλους,
ποπανωθιὸ σ' τσι φρόνιμους, πρῶτος εἰς τσι μεγάλους· 30
ξετελειωμένος βασιλίδς κι ἄξος σὲ πάσα τρόπο,
ποὺ οἱ ἐμιλιές του ἦσα σκολειὸ καὶ νόμος τῶν ἀνθρώπων.
Μικρούλης ἐπαντρεύτηκε κ' ἐσυντροφιάστη ὁμάδι
μὲ ταίρι ὁποῦ ποτὲ κιανεῖς δὲν τοῦ ἔβρισκε ψεγάδι·
Ἀρτέμη τὴν ἐλέγασι τὴ ρήγισσαν ἐκείνη· 35
ἄλλη κιὰμιά στὴ φρόνεψη δὲν ἦτο σὰν αὐτεῖνη.
Κ' οἱ δυὸ ἐσοπορπατούσασι, στὴ ζυγαρὰν ἐσάζα,
στὴν ὄρεξην εὐρίσκουντα, στὸν πόθον ἐταιριάζα.
Ἀγαπημένο ἀντρόγυνον ἦτονε πλιά παρ' ἄλλο
καὶ μόνον ἓνα λογισμὸν εἶχαν πολλὰ μέγαλο, 40
γιατί ὅσα χρόνους ἀνταμῶς καὶ τέκνα δὲν ἐκάμα·
σ' ἔγνοια μεγάλη καὶ βαρὰ τσ' ἔβανε τέτοιο πράμα·
κάρβουνο μὲς στὰ σωθικά τσ' ἔβραζε νύχτα μέρα,
μὴν ἔχοντας κληρονομιά σιμώνοντας τὰ γέρα.
Τὸν Ἥλιο καὶ τὸν Οὐρανὸ συχνὰ παρακαλοῦσα, 45
γιὰ νὰ τσ' ἀξώση καὶ νὰ ἰδοῦ παιδί ποὺ πεθυμοῦσα.
Περνοῦν οἱ χρόνοι κ' οἱ καιροὶ κ' ἡ ρήγισσα ἐγαστρώθη
κι ὁ ρήγας ἀπ' τὸ λογισμὸ καὶ βάρος ἐλυτρώθη.
Ἀγάλια ἀγάλια ἐσίμωσε κ' ἦρθεν ἐκείνη ἡ ὥρα
νὰ γεννηθῇ κληρονομιά, ν' ἀναγαλλιάση ἡ χώρα. 50
Μιά θυγατέρα ἤκαμε πού ἔφεξε τὸ παλάτι
κείνη τὴν ὥρα ποὺ ἡ μαμμή στὰ χέρια τὴν ἐκράτει.
Θεράπιο κι ἀναγάλλιαση, χαρὰ πολλὰ μεγάλη
ὁ ρήγας μὲ τὴ ρήγισσαν ἐπήρασι κ' οἱ ἄλλοι.
Τσῇ χώρας σπίτια καὶ στενὰ σοῦ φαίνεται ἐγελοῦσα 55
κ' οἱ γειτονιὲς ἐχαίρουνταν κ' οἱ τόποι ἀναγαλλιοῦσα.

30 ποπανωθιὸ *Ξανθ*: ποπανουθεὸ X || ἀπὸ πολλοὺς καὶ φρ. κι' ἀπ' ὅλους τοὺς μ. A || 31 πλιάξιος X || σὲ κάθε τόπον A || 32 ὁ λόγος του ἦτονε A || 33 ἀπο μικρὸς παντρ. X || 34 δὲν τοῦ ἔβρ. *Ξανθ*: δὲν τῶς βρ. A: δὲν ἔβρισκε ψεγάδι X || 36 ἴσια τζι δὲν ἐγίνη X || 37 δυὸ τῶς ἦσαν φρόνιμοι, στὴν εὐγενειὰν ἐμοιάζαν A || 38 τζι γνόμες ἐτ. X || 39 ἀντρόγενο X || 41 γιὰτ' ἦταν χρ. ἀμαζή κ. τέκνο X || 42 καὶ καημὸ τζ' ἔβ. αὐτὸ τὸ πρ. X || 43 καὶ μόνον εἰς τὰ σ. ἐβράζαν A || 44 κλερον. X || 45 παρακαλοῦσι A || 46 γιὰ νὰ τῶς δώσου κ. νὰ δοῦν - πεθυμοῦσι A || 47 ἐγαστρώθη X || 50 κλερ. X || γιὰ νὰ χαρῇ κ' ἡ χ. A || 51 θεγατέρα ἐκάμαση & φεξε X || 52 αὐτὴ τὴν ὥ. - στα χ. τζι τὴν κρ. A || 55 τῆς - φαίνεται A